DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v3.36
CZU: 005.34:336.717.061

CREDIT RISK IN THE BANKING SECTOR, MODERN TOOLS AND FINANCIAL PROTECTION STRATEGIES

RISCUL DE CREDIT ÎN SECTORUL BANCAR, INSTRUMENTE MODERNE ȘI STRATEGII DE PROTECȚIE FINANCIARĂ

GUȚU Dumitrița, elevă, program de formare profesională: Finanțe și Bănci
Colegiul Național de Comerț al ASEM,
18 Petru Rareș, MD-2005, Republica Moldova,
e-mail autor: dumitritagutu513@gmail.com

Abstract. *This study analyzes credit risk in the banking sector of the Republic of Moldova, focusing on recent developments and their impact on financial stability. The research highlights the structure of the banking system, the high level of market concentration, and the dynamics of lending activity. Data for 2025 show that total loans reached approximately 104.25 billion lei, driven mainly by consumer and real estate loans. The paper also examines modern risk management tools, such as credit scoring models and the use of credit history data, which improve decision-making and reduce default risk. The results indicate that digitalization and automation play a key role in increasing efficiency and maintaining stability in the banking sector.*
Keywords: *credit risk, banking sector, lending, credit scoring, financial stability, loan portfolio, digitalization*
JEL CLASSIFICATION: G21, G32, E51

INTRODUCERE

În contextul economic actual, activitatea bancară este influențată de riscuri multiple, generate de instabilitate financiară, inflație și schimbări din mediul economic. Dintre acestea, riscul de credit are un rol esențial, deoarece reflectă posibilitatea ca debitorii să nu își îndeplinească obligațiile financiare.

Importanța cercetării constă în analiza riscului de credit în sectorul bancar din Republica Moldova și impactul acestuia asupra stabilității financiare și performanței băncilor. Identificarea metodelor de evaluare și reducere a riscului contribuie la o activitate bancară mai sigură și mai eficientă.

Obiectivele studiului sunt: analiza conceptului de risc de credit și a factorilor care îl influențează, evaluarea evoluției creditării bancare în Republica Moldova și identificarea principalelor riscuri, precum și evidențierea instrumentelor moderne și a strategiilor de protecție financiară utilizate în gestionarea acestuia. Cercetarea se bazează pe analiza literaturii de specialitate din domeniul bancar, pentru înțelegerea conceptelor privind riscul de credit și mecanismele de funcționare ale acestuia. În plus, au fost utilizate date statistice și rapoarte ale băncilor comerciale din Republica Moldova, analizate prin metoda comparativă pentru evidențierea evoluțiilor recente.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Creditul ocupă un rol central în finanțarea economiei și influențează direct creșterea economică și echilibrul monetar. Din acest motiv, specialiștii au încercat constant să îi definească conținutul și funcțiile, însă fără a ajunge la o singură opinie unanim acceptată. Creditul rămâne o categorie complexă, analizată din perspective economice, juridice și financiare.

Literatura de specialitate evidențiază trei moduri principale de înțelegere a creditului. În primul rând, creditul ca încredere, unde accentul cade pe relația dintre părți și capacitatea debitorului de a rambursa. În al doilea rând, creditul ca formă a schimbului, unde apare un transfer de valoare în prezent contra unei promisiuni de plată viitoare. În al treilea rând, creditul ca redistribuire a resurselor, unde banii disponibili în economie sunt direcționați către utilizări productive.

În esență, creditul bancar reprezintă un împrumut de bani acordat de bănci pe o perioadă determinată, cu obligația de rambursare și plata dobânzii. Acesta conectează economisirea cu investiția și susține activitatea economică.

Creditul bancar îndeplinește funcții importante. El redistribuie resursele financiare către sectoarele care au nevoie de finanțare, transformă economiile în investiții productive, influențează circulația monetară și contribuie la stabilitatea prețurilor. Prin aceste mecanisme, creditul susține dezvoltarea economică și creșterea nivelului de trai.

Funcționarea sa depinde de elemente clare precum obiectul creditului, participanții, scadența, dobânda și garanțiile. Respectarea acestor elemente asigură un sistem de credit stabil și reduce riscurile financiare din economie.

Sistemul bancar din Republica Moldova este format din Banca Națională a Moldovei și 10 bănci comerciale, printre care Moldova Agroindbank, Moldindconbank, Victoriabank, ProCredit Bank, OTP Bank Moldova, Eximbank, Energbank, FinComBank, Comerțbank și EuroCreditBank. Banca Națională a Moldovei este instituția centrală care stabilește regulile sistemului financiar, supraveghează activitatea băncilor și are ca obiectiv principal menținerea stabilității prețurilor, în timp ce băncile comerciale reprezintă nivelul doi al sistemului bancar și au rolul de a atrage depozite de la populație și companii, apoi de a le transforma în credite care susțin activitatea economică și investițiile.

Portofoliul total de credite din sistemul bancar depășește 31 miliarde lei, iar structura acestuia arată că finanțarea este orientată în special spre credite de consum de aproximativ 7,39 miliarde lei, credite pentru imobil de circa 9,08 miliarde lei și credite pentru comerț de aproximativ 5,23 miliarde lei, ceea ce indică o pondere ridicată a finanțării consumului populației și a sectorului imobiliar, alături de susținerea activității comerciale și a circulației economice.

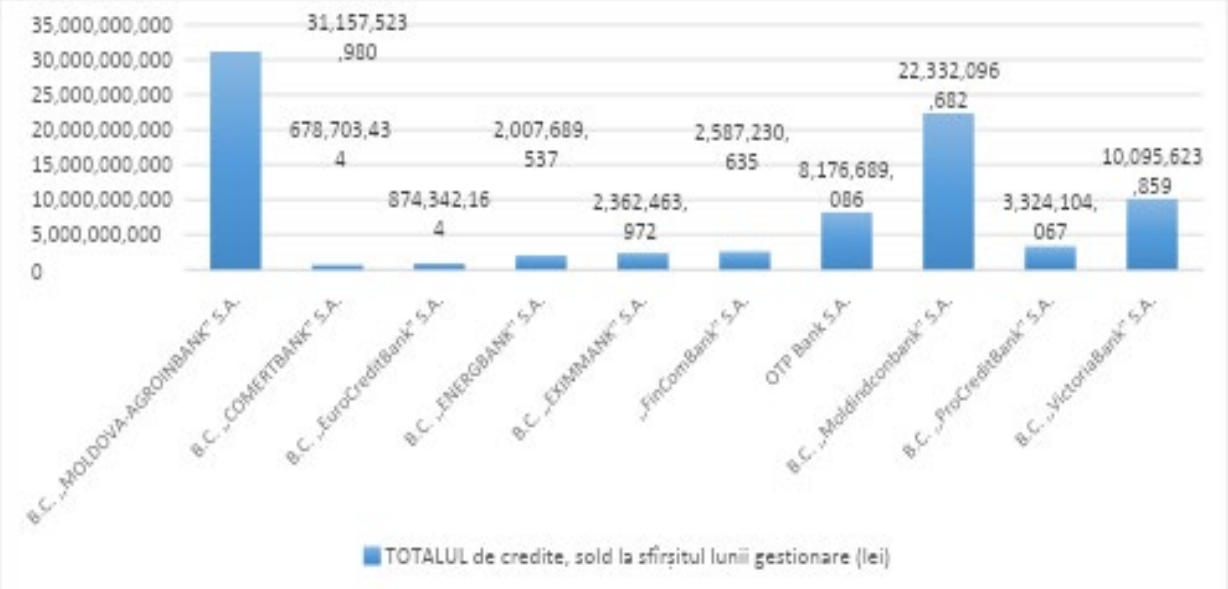

Figura 1. Raport: Structura portofoliului de credite pe sectorul bancar al RM (pe ramuri)

(tipul prezentarii: în dinamică, perioada: 2025-2026 , moneda naţională,Anual)

Sursa: Informații despre activitatea economico-financiară de pe site-ul official al Băncii Naționale din Republica Moldova, [online], [citat 12 aprilie 2026] Disponibil: Băncile din Republica Moldova | Banca Națională a Moldovei (bnm.md)

În Figura 1, putem observa o concentrare evidentă în jurul câtorva instituții mari precum MOLDOVA - AGROINDBANK și MOLDINDCONBANK domină piața cu valori de peste 30 și respectiv 22 miliarde lei, urmate de OTP Bank și VICTORIABANK cu portofolii între 8–10 miliarde lei. Restul băncilor au volume mult mai reduse, unele sub 1 miliard lei, ceea ce evidențiază o

polarizare puternică între liderii pieței și actorii de nișă. Această diferență se explică prin rețeaua extinsă de sucursale, reputația consolidată în timp, capitalul extern atras și încrederea clienților, care favorizează băncile mari.

În viața reală, aceste situații apar din cauze structurale și istorice, deoarece reglementările BNM au dus la consolidarea pieței și eliminarea instituțiilor slabe, iar investițiile internaționale au sprijinit creșterea unor bănci strategice. Populația și companiile preferă instituțiile mari, percepute ca mai sigure, ceea ce accentuează diferențele. Astfel, piața bancară moldovenească rămâne polarizată, cu câteva instituții dominante și multe altele cu rol secundar, iar provocarea viitorului va fi diversificarea și creșterea competitivității pentru un acces mai echilibrat la finanțare.

Sistemul bancar din Republica Moldova este format în 2025 din 10 bănci licențiate, în scădere față de 16 bănci în 2009, ceea ce arată o consolidare a sectorului. Activele totale ale sistemului bancar au ajuns la aproximativ 190,06 miliarde lei în 2025, în creștere cu 11,6% față de anul precedent. Creșterea este susținută în principal de expansiunea creditării și de digitalizarea serviciilor financiare.

Liderul pieței este Moldova Agroindbank, cu active de aproximativ 67,9 miliarde lei, ceea ce reprezintă circa 35,7% din piață. Este urmată de Moldindconbank cu 42,8 miliarde lei și o cotă de aproximativ 22,5%. Pe următoarele poziții se află Victoriabank cu circa 31,5 miliarde lei și OTP Bank Moldova cu aproximativ 19,8 miliarde lei. ProCredit Bank completează topul principalelor bănci cu 7,9 miliarde lei.

Portofoliul total de credite a ajuns în 2025 la aproximativ 104,25 miliarde lei, reprezentând 54,9% din activele sectorului bancar. Creșterea creditării este determinată în special de creditele imobiliare, care au ajuns la circa 26,09 miliarde lei, și de creditele de consum, aproximativ 19,24 miliarde lei. Această structură arată o orientare puternică spre finanțarea populației și a sectorului imobiliar.

Digitalizarea a devenit un element central al sistemului bancar. Introducerea sistemului MIA Plăți Instant în 2024, cu peste 600.000 de utilizatori, și integrarea Republicii Moldova în SEPA în 2025 au îmbunătățit semnificativ viteza și eficiența plăților.

Tabel 1: Structura principalelor bănci comerciale (2025)

Banca	Active (mld. Lei,)	Credite (mld. lei., estimativ	Cota de piață (%)
MAIB	67,9	37	35,7
MOLDINDCOMBANK	42,8	23,5	22,5
VOCTORIABANK	31,8	17,3	16.6
OTP Bank Moldova	19,8	10,9	10,4
ProCreditBank	7,9	4,3	4,2

Sursa: Informații despre activitatea economico-financiară de pe site-ul official al Băncii Naționale din Republica Moldova, [online], [citat 12 aprilie 2026] Disponibil: Băncile din Republica Moldova | Banca Națională a Moldovei (bnm.md)

Tabelul 1 arată structura pieței bancare din Republica Moldova în 2025 și evidențiază concentrarea ridicată a sectorului în jurul câtorva bănci mari. Moldova AGROINDBANK deține cea mai mare cotă de piață, fiind lider atât la active, cât și la credite, urmată de MOLDINDCONBANK și VICTORIABANK. Se observă că primele trei bănci controlează peste 70% din piață, ceea ce indică un grad ridicat de concentrare. Băncile mai mici, precum ProCredit Bank, au rol complementar și activează pe segmente mai restrânse. Această structură influențează direct accesul la creditare, stabilitatea sistemului și nivelul concurenței din sectorul bancar.

Riscul de credit trebuie analizat nu doar ca volum total, ci și prin calitatea acestuia. Banca urmărește două elemente clare: probabilitatea ca debitorul să nu plătească și capacitatea de recuperare a banilor. Astfel, decizia de creditare devine mai corectă și mai controlată. În practică, băncile reduc influența factorului uman prin automatizarea deciziilor. Se folosesc modele de tip credit scoring. Acestea calculează, pe bază de date reale, dacă un client va rambursa creditul. Rezultatul este un scor care separă clienții în risc scăzut sau ridicat.

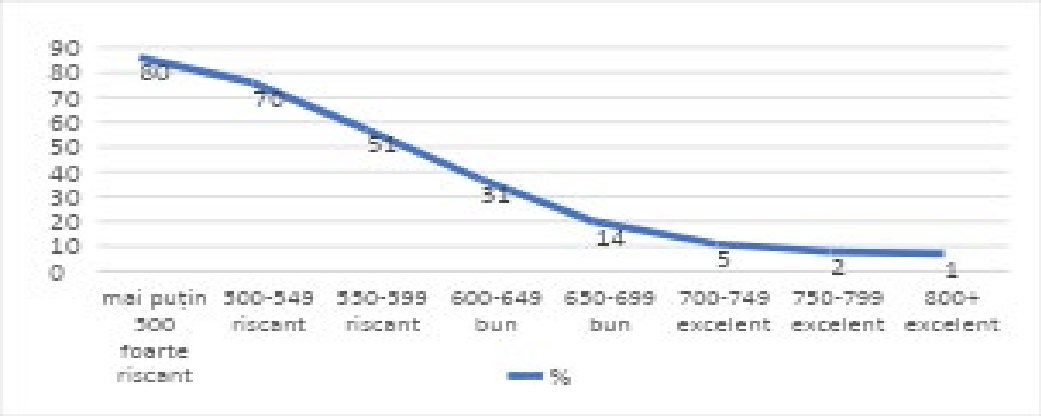

Figura 2: Ponderea gradului de risc în dependență de pinctajul scorului FICO
Sursa: Scoringul Biroului de Credit. [Accesat 12 aprilie2016]. Disponibil: www.bankrate.com/calculators/

Modelul de scoring utilizează indicatori precum veniturile, istoricul de plată, datoriile și tipurile de credite, iar scorul FICO variază între 300 și 850, unde valorile mai mari indică un risc mai redus. Structura scorului include 35% istoricul de plată, 30% credite active, 15% durata istoricului și câte 10% credite noi și tipuri de credite, ceea ce permite băncilor să ia decizii mai rapide și mai obiective, deși creditele rapide pot avea dobânzi mai mari din cauza riscului crescut.

Birourile de credit îmbunătățesc accesul la finanțare și reduc costurile, iar la nivel internațional au crescut accesul firmelor mici la credite de la 28% la 40%. În Republica Moldova, sistemul funcționează pe baza Legii nr. 122 și utilizează date negative, pozitive și scoruri de risc pentru reducerea neplăților și creșterea transparenței. Modelul necesită volume mari de date, peste 1000 de credite neperformante, ceea ce implică ani de colectare, iar băncile combină metode statistice și algoritmi moderni pentru a crește acuratețea evaluării și eficiența creditării.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Riscul de credit este un factor esențial pentru stabilitatea sistemului bancar din Republica Moldova, influențând direct performanța băncilor și structura creditării, care este concentrată în special în consum și imobiliare și dominată de câteva bănci mari. Modelele de credit scoring și birourile istoriilor de credit contribuie la reducerea riscului și la eficientizarea deciziilor de creditare, însă eficiența lor depinde de calitatea datelor și de actualizarea continuă a metodologiilor. Se recomandă dezvoltarea sistemelor de scoring, digitalizarea proceselor de analiză, îmbunătățirea infrastructurii de date și menținerea unui echilibru între creșterea creditării și controlul riscului, alături de susținerea accesului echitabil la finanțare pentru IMM-uri.

REFERINȚE

1. Banca Națională a Moldovei. (n.d.). *Băncile licențiate din Republica Moldova*. https://www.bnm.md/ro/content/bancile-licentiate-din-republica-moldova
2. BC „Moldova-Agroindbank" S.A. (n.d.). https://www.maib.md/ro
3. Perciun, R., & Gîrlea, M. (n.d.). *Metode de evaluare și gestiune a riscului de credit în cadrul băncilor comerciale*. Institutul de Economie, Finanțe și Statistică (IEFS). https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Metode%20de%20evaluare%20si%20gestiune%20a%20riscului%20de%20credit%20in%20cadrul%20bancilor%20comerciale.pdf

Coordonator științific: POPOVICI Lia, profesoară discipline economice, grad didactic superior,
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: liyapopovici@gmail.com